

Notat

Emne Lovforslag L 87 - DONG Energy's bemærkninger
Til Energistyrelsen, Christine Federlin
Kopi
Fra Hanne Normann
Vedrørende Lovforslag L 87 - den danske gennemførelse af direktivbestemmelse om ret til at indgå kontrakt med flere leverandører samtidig

DONG Energy A/S
Nesa Allé 1
2820 Gentofte
Danmark

Tlf. +45 99 55 11 11
Fax +45 99 55 00 01

www.dongenergy.dk
CVR-nr. 36 21 37 28

1. Indledning

13. januar 2011

Dette notat redegør for DONG Energy's vurdering af forslaget til gennemførelse af eldirektivets og gasdirektivets bestemmelser om store erhvervskunders ret til at indgå kontrakter med flere leverandører samtidig.

Vores ref. hanno

hanno@dongenergy.dk
Tlf. 99 55 88 05

For at skabe øget klarhed og mindske tvivl om fortolkningen foreslår DONG Energy, at forskellige forhold præciseres i lovteksten og bemærkningerne.

DONG Energy's bemærkninger vedrører 1) forholdet mellem de nye bestemmelser og konkurrenceretten, 2) de nye bestemmelsers virkningstidspunkt, 3) hvem bestemmelserne umiddelbart har betydning for, 4) forholdet til forsyningspligt og 5) forholdet til arbejdet med samfakturering i arbejdet med datahubben samt i det fælles nordiske detailmarked.

I afsnit 2 gengives de direktivbestemmelser, som er indgået i vurderingen, og dele af lovforslaget. DONG Energy's bemærkninger fremgår af afsnit 3.

2. Gengivelse af relevante bestemmelser

2.1. Direktivbestemmelser

Eldirektivets art. 41, 3. afsnit, har følgende ordlyd:

"Store erhvervskunder skal have ret til at indgå kontrakter med flere leverandører samtidig."

Eldirektivets betragtning nr. 20 i præamblen har følgende ordlyd:

"For at styrke konkurrencen på det indre marked for elektricitet bør store erhvervskunder kunne vælge deres leverandører og indgå kontrakt om elektricitetsleverancer med flere leverandører. Sådanne kunder bør beskyttes mod eneretsklausuler, hvis sigte er at udelukke konkurrerende og/eller supplerende tilbud."

Eldirektivets art. 37, stk. 1, litra k, har følgende ordlyd:

"Den regulerende myndighed har følgende opgaver: (...) at overvåge forekomsten af restriktiv kontraktpraksis, herunder eneretsklausuler, der kan hindre store erhvervskunder i at indgå kontrakt med mere end en enkelt leverandør samtidig eller begrænse dem i deres mulighed for at gøre det, og i

påkommende tilfælde underrette de nationale konkurrencemyndigheder om en sådan praksis."

Vores ref. hanna

Eldirektivets art. 37 indeholder også andre bestemmelser, som omhandler samspillet mellem eldirektivet og konkurrencereglerne, bl.a. stk. 1, litra j og l, og stk. 2:

Art. 37, stk. 1, litra j: *"Den regulerende myndighed har følgende opgaver: (...) at overvåge graden og effektiviteten af markedsåbning og konkurrence på engros- og detailsalgsniveau, herunder (...) enhver forvridning eller begrænsning af konkurrencen, idet den fremlægger alle relevante oplysninger og oplyser de berørte konkurrencemyndigheder om relevante sager."*

Art. 37, stk. 1, litra l: *"Den regulerende myndighed har følgende opgaver: (...) at respektere kontraktfrihed, hvad angår afbrydelige forsyningskontrakter samt langtidskontrakter, såfremt de er forenelige med fællesskabsretten og i overensstemmelse med Fællesskabets politikker."*

Art. 37, stk. 2: *"De i stk. 1 omhandlede overvågningsopgaver kan udføres af andre myndigheder end den regulerende myndighed, hvis en medlemsstat har fastsat dette. I så fald stilles resultaterne af denne overvågning hurtigst muligt til rådighed for den regulerende myndighed."*

Gasdirektivet indeholder tilsvarende bestemmelser i præambelens betragtning nr. 17 og i art. 41, stk. 1, litra j, k og l, og stk. 2. Gasdirektivet indeholder dog ikke en bestemmelse svarende til eldirektivets art. 41, stk. 3.

2.2. Lovforslaget

I høringsudkastet blev en ny bestemmelse foreslået i elforsyningsloven med henblik på at gennemføre eldirektivets krav:

"§ 6 b. Erhvervskunder har ret til at indgå kontrakter med flere leverandører samtidig."

I det fremsatte lovforslag foreslås det, at direktivkravet i stedet gennemføres ved en ændring af § 6, stk. 1, 1. pkt., i elforsyningsloven:

"Enhver elforbruger kan frit vælge elleverandør, og en elleverandør kan ikke ved aftale begrænse forbrugerens ret til at indgå kontrakter med flere leverandører samtidig."

Følgende anføres i bemærkningerne vedr. § 6, stk. 1:

"Bestemmelsen gennemfører eldirektivets artikel 41, 3. afsnit. Bestemmelsen indeholder et forbud mod eneretsklausuler, hvis sigte er at udelukke konkurrerende og/eller supplerende tilbud, jf. også eldirektivets betragtning nr. 20. Direktivets bestemmelse finder alene anvendelse på »store erhvervskunder«. Det vurderes imidlertid, at der ikke er anledning til at skelne mellem forskellige kategorier af forbrugere i forhold til et forbud mod

eneretsklausuler, hvorfor det foreslås, at forbuddet gøres gældende for forbrugere generelt.

Vores ref. hanno

Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med de til enhver tid foreliggende tekniske og systemmæssige muligheder. Så længe det ikke er teknisk og systemmæssigt muligt at håndtere flere leverandører pr. aftagested (målepunkt), har bestemmelsen umiddelbart kun betydning for forbrugere med flere målepunkter. I takt med udviklingen i de tekniske og systemmæssige muligheder vil en leverandør ikke kunne forpligte en kunde til at indgå kontrakt om dækning af hele forbruget på samme målepunkt."

Forslaget til ændring af naturgasforsyningsloven svarer til forslaget til ændring af elforsyningsloven.

3. DONG Energy's bemærkninger

DONG Energy opfatter bemærkningerne til lovforslaget som en præcisering af,

1. at formålet er at gennemføre el- og gasdirektivets krav om retten til at indgå kontrakter med flere leverandører samtidig,
2. at lovforslaget går længere end el- og gasdirektiverne ved at fastsætte, at retten omfatter alle forbrugere og ikke kun store erhvervs kunder,
3. at bestemmelserne i praksis umiddelbart kun har betydning for forbrugere med flere målepunkter, og
4. at de foreslåede bestemmelser ikke pålægger net- og distributionsselskaber en pligt til at udvikle nye IT-systemer mm.

For at skabe øget klarhed og mindske tvivl om fortolkningen foreslår DONG Energy, at forskellige forhold præciseres i lovtæksten og ved tilføjelser til bemærkningerne.

Bemærkningerne nedenfor vedrører 1) forholdet mellem de nye bestemmelser og konkurrenceretten, 2) de nye bestemmelsers virkningstidspunkt, 3) hvem bestemmelserne umiddelbart har betydning for, 4) forholdet til forsyningspligt og 5) forholdet til arbejdet med samfakturering i arbejdet med datahubben samt i det fælles nordiske detailmarked.

3.1. Forholdet til konkurrenceretten

I EU er salg af el og gas primært reguleret af konkurrenceretten. Det samme gælder i Danmark, hvor elforsyningsloven og naturgasforsyningsloven indeholder bestemmelser om forsyningspligtig virksomhed, men ikke en særlig regulering af køb og salg i øvrigt. Her finder konkurrenceretten anvendelse.

Formålet med eldirektivets artikel 41, 3. afsnit, er ifølge ordlyden at fastlægge, at store erhvervs kunder skal have ret til at indgå kontrakter med flere leverandører samtidig. Bestemmelsen regulerer ikke leverandørernes forpligtelser. Det følger dog af betragtning 20 i præambelen, at leverandører ikke må betinge aftaleindgåelse af eneretsklausuler, hvis sigte er at udelukke

konkurrerende eller supplerende tilbud. Det fremgår af artikel 37, stk. 1, litra k, at den regulerende myndighed (Energitilsynet) skal overvåge forekomsten af restriktiv kontraktspraksis, herunder eneretsklausuler, der kan hindre store erhvervskunder i at indgå kontrakt med mere end en leverandør samtidig eller begrænse dem i deres mulighed for at gøre det, og i påkommende tilfælde underrette de nationale konkurrencemyndigheder (Konkurrencestyrelsen) om en sådan praksis.

De tre nævnte bestemmelser samt art. 37, stk. 1, litra j og k, samt stk. 2, og de tilsvarende bestemmelser i gasdirektivet giver udtryk for, at direktiverne ikke har til hensigt at pålægge leverandører strengere krav, end dem som følger af konkurrenceretten. Konkurrenceretten indeholder ikke et absolut forbud mod eneretsklausuler og eksklusivaftaler. En sælger og køber af elektricitet og naturgas kan aftale, at køberen køber hele sit forbrug elektricitet eller naturgas af sælgeren i en given periode. Hvor lang perioden kan være afhænger af forskellige forhold, herunder om sælgeren har en dominerende stilling, om der er anlægsinvesteringer forbundet med aftalen mm.

Den foreslåede formuleringen af elforsyningslovens § 6, stk. 1, 1. pkt., og den tilsvarende bestemmelse i naturgasforsyningsloven kan opfattes som et absolut forbud mod aftaler om køb af hele energiforbruget hos energileverandøren, uanset dette ifølge lovbemærkningerne ikke er hensigten.

DONG Energy foreslår på denne baggrund,

- at man vender tilbage til formuleringen i høringsudkastet, som lå tættere op ad direktivets ordlyd, og som fastsatte kundens ret i stedet for at fastsætte, hvad sælgeren ikke må, og
- at sammenhængen med konkurrenceretten omtales i lovbemærkningerne. Man kan f.eks. skrive *"Bestemmelsen hindrer ikke, at en kunde vælger at indgå aftale med en eller leverandør om køb af hele sit forbrug af elektricitet. Konkurrenceretten regulerer, hvor lang en sådan aftale kan være. Bestemmelsen har ikke til formål at indføre strengere regler, end dem som følger af konkurrenceretten."* i bemærkningerne vedrørende elforsyningslovens § 6, stk. 1, 1. pkt. Lovbemærkningerne kan også omtale, at Energitilsynet skal underrette Konkurrencestyrelsen om restriktiv kontraktspraksis, som Energitilsynet bliver opmærksom på som led i overvågningsopgaven, der er beskrevet i eldirektivets art. 37, stk. 1, litra k.

3.2. Virkningstidspunkt

DONG Energy anbefaler også, at det fremgår af lovbemærkningerne, at bestemmelsen ikke berører allerede indgåede kontrakter. Formålet er at undgå tvivl herom, hvis de nye bestemmelser fører til, at kunder rejser spørgsmålet i forhold til indgåede aftaler.

3.3. Bestemmelsernes umiddelbare betydning

Mht. udvidelsen af bestemmelsens anvendelsesområde til at omfatte alle forbrugere fremgår det af bemærkningerne til bestemmelsen, at retten til at indgå kontrakter med flere leverandører i praksis er afhængig af de tekniske og systemmæssige muligheder herfor. I øjeblikket er det ikke teknisk og systemmæssigt muligt for alle forbrugere at blive forsynet af flere leverandører samtidig.

DONG Energy opfordrer Energistyrelsen til at overveje at afspejle dette i selve lovbestemmelsen med henblik på at skabet øget klarhed. I modsat fald vil loven i en periode give indtryk af, at mange el- og naturgasforbrugere har en ret, som de reelt ikke har. Alternativt kan Energistyrelsen overveje, om det er bedre at vente med at give retten til alle forbrugere til en senere lovændring og på nuværende tidspunkt evt. blot give den til store erhvervs kunder, jf. eldirektivets artikel 41, 3. afsnit. Herved kan man opnå større overensstemmelse mellem, hvem som ifølge lovbestemmelsens ordlyd har en ret, og hvem som bestemmelsen reelt har betydning for.

3.4. Forholdet til forsyningspligt

Det bemærkes, at forholdet mellem den nye bestemmelse og den gældende bestemmelse om forsyningspligt i elforsyningslovens § 34 er ikke omtalt. Det fremgår af § 34, at en virksomhed med forsyningspligt har pligt til at tilbyde levering af elektricitet til forbrugere, som ikke gør brug af muligheden for valg af anden leverandør, eller hvis leveringsaftale med en anden leverandør er ophørt. For at undgå fortolkningstvivl kan det anføres i lovbemærkningerne, at en kunde, som gør brug af retten til at indgå kontrakter med flere leverandører samtidig, ikke har ret til at blive forsynet af den forsyningspligtige virksomhed. Samme betragtninger gælder i relation til naturgasforsyningsloven.

3.5. Arbejdet med datahubben og det fælles nordiske detailmarked

DONG Energy kan i øvrigt oplyse, at spørgsmålet om samfakturering både indgår i arbejdet med datahubben og i det fælles nordiske detailmarked. Ingen af stederne er der lagt op til eller blevet diskuteret, at en kunde kan indgå aftaler med flere leverandører samtidig. De øvrige nordiske lande har således et regelsæt, der svarer til det danske på dette område. Målsætningen begge steder er, at det er elleverandøren, som skal fakturere for transmission, distribution samt afgifter, og forudsætningen er, at der kun er en leverandør pr. målepunkt eller aftagested ("supplier centric model"). Hvis alle kunder har ret til at indgå kontrakter med flere leverandører samtidig, skal der tages højde for dette i forbindelse med arbejdet med datahubben og i det nordiske regi, således at der ikke indføres danske regler, som efterfølgende skal ændres af hensyn til det nordiske aspekt eller som følge af et ønske om samfakturering.